

Het Kustersluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 16
2022

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210
Redactieleden: Koos Nieuwenhuizen, Piet Pruijssers, Dieter Verbeek, Rien Visser, Netty Waarts

no. 4
november

Van de redactie

Het laatste Kustersluik van dit jaar ligt voor u. En u kunt daaruit opmaken dat de heemkundevereniging weer springlevend is. Er is in de afgelopen tijd van alles te doen geweest, de coronaperiode lijkt ver achter ons te liggen. Bovendien zijn er nu nog twee activiteiten in de komende maanden. 'Bruggeske' komt met een speciale uitgave over de zangers in ons dorp. Lees de uitnodiging en wees present op 30 november.

Het bestuur laat ook van zich horen. Vooral de laatste regels van wat Wim Konings schrijft, zijn opvallend. Er blijkt geen secretaris te vinden te zijn in een vereniging met ruim 600 leden.

Volgens mij is daar vast en zeker een oplossing voor te vinden. Er is ook het verslag van de grote excursie naar Amersfoort te lezen. Dat was een natte bedoening maar daardoor niet minder gezellig.

En we zijn weer helemaal bijgepraat over het beleg van Den Bosch.

Natuurlijk kunt u uw Sprang-Capelse dialect weer oefenen met

een bijdrage van de dialectwerkgroep.

Kortom, er is weer genoeg te lezen over de activiteiten in onze vereniging.

Veel leesplezier!

Rien Visser

Van de bestuurstafel

De zomer die we achter ons gelaten hebben, kabbelt wel met hoge temperaturen voort tot eind oktober. Het valt dan ook niet mee om het beginnende 'wintergevoel' te pakken wat toch thuishoort bij maanden als november en december.

Graag wil ik u meenemen naar enkele bijeenkomsten die we als bestuur bezocht hebben.

Sinds het laatste Kustersluik heeft het bestuur de vereniging vertegenwoordigd bij enkele bijeenkomsten waarvan ik er twee wil noemen.

Het 75-jarig jubileum van Brabants Heem vierden we op 20 oktober in de Statenzaal van het Noord-brabants museum. Hier werd ook het eerste exemplaar van het boek 'Tradities in Brabant' aangeboden aan de commissaris van de Koning. Meer informatie hierover is te vinden op de website van Brabants Heem.

Herinneren en herdenken is niet altijd vanzelfsprekend, zeker niet voor jongere generaties. De lezing van Elisabeth Hoeven eerder dit jaar heeft daar ook aandacht aan besteed. In dat kader vond op 20 oktober de aftrap plaats in het Provinciehuis van de organisatie 'Brabant Herinnert', met als doel de herdenking van de Tweede Wereldoorlog in ere te houden. Het programma dat vorm gaat geven aan de Brabant brede herdenking van 80 jaar vrijheid in 2024-2025.

Deze door de provincie Noord-Brabant ondersteunde organisatie heeft een coördinerende en helpende rol voor alle herdenkingen die gaan plaatsvinden in Noord-Brabant. Zij zullen in de komende jaren dan ook een herkenbare rol gaan spelen bij het stimuleren van herdenkingen.

In deze nazomerse periode heeft ook de grote excursie plaatsgevonden naar de prachtige stad Amersfoort. Elders in Het Kosterluik wordt hierover verslag gedaan.

De expositie over de Sint-Elisabethsvloed was een aantal weken te bezoeken in 'Ons Heem'. Deze expositie was in samenwerking met de heemkundekringen Onsenoort en d' Erstelinghe opgezet.

Naast de lezing over het beleg van 's-Hertogenbosch staat er in december nog een interessante lezing op het programma over de winterfeesten. Eind november zal een, niet in het jaarprogramma opgenomen, activiteit plaatsvinden, waarover u meer leest in dit Kosterluik.

Voor de verduurzaming van 'Ons Heem' liggen de plannen klaar in afwachting van de aangevraagde subsidie. We willen het dak isoleren, ledverlichting aan brengen en zonnepanelen installeren. Ook zal de verwarming duurzaam gemaakt worden, zodat de bezoekers en vrijwilligers bij een comfortabele temperatuur in de winterperiode kunnen verblijven in 'Ons Heem'. Als de subsidie niet lukt dan moeten we de plannen herzien. Dus duimen maar.

Bij het verschijnen van het vierde Kosterluik dit jaar is het bestuur ook bezig om de plannen voor 2023 klaar te maken. Samen met de werkgroepen hopen we voor volgend jaar weer een gevarieerd en interessant programma aan de leden te kunnen presenteren. Hier hoort natuurlijk ook de begroting voor 2023 bij. Dat leidt er ook toe dat het bestuur zich buigt over een contributieverhoging die in de komende Algemene Ledenvergadering ter goedkeuring zal worden voorgelegd.

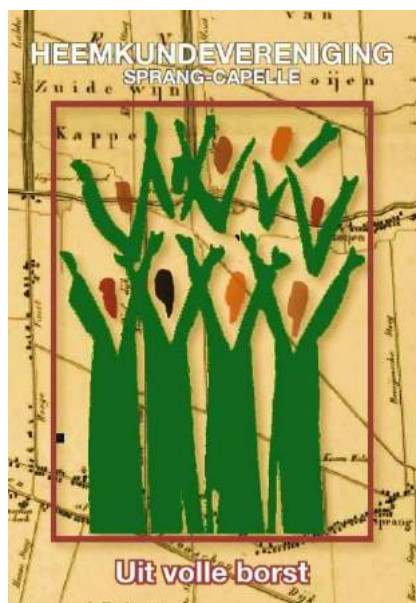
U weet zich misschien nog te herinneren dat ik in het vorige Kosterluik van augustus deze rubriek afsloot met de melding dat er in ieder geval nog de secretarisvacature binnen het bestuur bestond. Met de open uitnodiging daar eens over te komen praten. Ik kan u verklappen dat het erg rustig gebleven is.

Er heeft zich zelfs niemand gemeld. Ik kan dat alleen mijzelf verwijten, kennelijk heb ik als voorzitter het niet aantrekkelijk genoeg gemaakt. Rest me dan ook om na te denken op welke wijze wij als bestuur de juiste vrouw of man in beweging kunnen krijgen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Wim Konings

Uitnodiging voor de boekpresentatie van het 'Korenboek' op woensdag 30 november 2022

De afgelopen maanden is er hard gewerkt om de geschiedenis van de koren in Sprang-Capelle vast te leggen.

Met veel enthousiasme hebben vooral Marja de Bie en Ina de Jong zich verdiept in de geschiedenis van de zangkoren. Een zoektocht met veel zijpaden. Gesprekken, speuren in archieven en krantenartikelen uit een ver verleden, met als resultaat een beschrijving van twaalf koren. Door middel van bronnenonderzoek, interviews met leden, oud-leden en notulen en verslagen is dit 'Bruggeske' een document geworden waarin de geschiedenis van de zangkoren is vastgelegd. Er was veel fotomateriaal tot onze beschikking. Daar is zoveel mogelijk gebruik van gemaakt.

Op woensdagavond 30 november aanstaande wil de heemkundevereniging het resultaat daarvan in de vorm van het 'Korenboek' met de titel 'Uit volle borst' presenteren.

In het boek, een uitgave van ons blad 'Bruggeske', wordt de geschiedenis van de koren beschreven en door middel van veel foto's levendig gemaakt.

Hierbij nodigen wij alle leden uit voor deze avond.

De presentatie van het boek vindt plaats in Zidewinde op woensdagavond 30 november. Aanvang 20.00 uur. We verwachten dat een aantal koren deze avond zal opluisteren met één of meer liederen.

De avond is voor de koren en onze leden. Entree is gratis.

Het boek gaat € 15,00 kosten en is voor leden gratis.

Hans Dorr

In gesprek met .... Corrie Pruijssers-van der Galiën

Op de fiets naar Capelle, naar een prachtig plekje langs het kanaaltje waar Corrie woont. Het gezin van zoon Siebe woont voorin en Corrie achter en daar kun je kijken over de landerijen tot Waspik toe.

Geboren in 1942 en getogen in Capelle aan de Willem van Gentsvaart. Als je daar nu nog zou wonen, kon je de sterren vanuit je bed zien; het dak is niet veel meer. 'Het was oorlog maar daar weet ik niks

van, alleen van horen vertellen', zegt ze gelijk. En dat is begrijpelijk. Toen ze een jaar of 5 was zijn ze verhuisd naar de Schoolstraat, lekker dichtbij school zou je denken. Maar dat ging niet door, te voet naar de christelijke school aan de Heistraat. Vader kwam uit Friesland en koos voor een degelijke opvoeding. Het was een gezellig, warm en groot gezin waar iedereen altijd welkom was. Met de kinderen uit de buurt liep je elke dag naar school. En als het gesneeuwd had en we liepen op klompen, dan kreeg je van die dikke klonten eronder. Dat was lachen. Spelen deed je meestal buiten, kaatsballen, touwtje springen, verstoppertje en slootje springen, enz.

Op een keer had Corrie een nieuwe jas aan en daar durfde ze niet mee over de sloot. 'Och', zei haar vriendin, 'kom maar hier dan doe ik hem wel aan!' En Corrie sprong naar de overkant. Je raadt het al: de vriendin er midden in!!!! Toen waren de rapen gaar bij moeder.

Een step was er thuis, wel door iedereen in gebruik. Een fiets kwam later en was op de groei met van die blokken op de trappers. Die fiets schoof ook steeds door. Dat had met leeftijd

te maken; kinderfietsjes bestonden er denk ik nog niet.

Na de lagere school kwam de huishoudschool in beeld, ook aan de Heistraat. Dan beginnen de hormonen te kriebelen. Als je van huis mocht zondags (ook wel eens stiekem), ging je naar Waalwijk om daar de straat op en neer te lopen en je ogen goed de kost te geven. Een enkele keer naar de bioscoop, stiekem, want dat mocht natuurlijk niet. En dansen al helemaal niet, dat durfde je dan ook niet. Stel je voor dat je een bekende tegenkwam, die je zou verraden. Dan had je de poppen aan het dansen.

Bij de Vivo in Sprang gewerkt. Vandaar dat ze ook veel mensen in Sprang kent, altijd handig. Daarna vele jaren bij Hunter in Waalwijk op het atelier gewerkt tot ze de liefde van haar leven vond in Waspik en mevrouw Pruijssers werd. Na de trouwdag en een poosje in de kalverstal van broer Geert gewoond te hebben, verhuisd naar de Wendelnesseweg. Na een aantal jaren naar de andere kant van de Wendelnesseweg langs het kanaaltje, waar ze nog steeds met veel plezier woont. Ze hebben twee zonen gekregen. Vrij jong is haar man overleden en dan moet je het zelf zien te rooien. Gelukkig is er een fijne familie met warm contact daar behulpzaam bij.

Hoe ben je zo bij de heemkundevereniging terechtgekomen? Door Netty Waarts, die maakte de hele familie lid. Nooit geen spijt van gehad. Ik ga graag naar de lezingen en bijeenkomsten, en op stap is ook gezellig. Als een lezing niet zo interessant is voor mij, ben ik toch blij dat ik gegaan ben. Je spreekt en ziet weer eens mensen, zo onder elkaar altijd wat te vertellen.

'Ons Heem' is een mooi, overzichtelijk gebouw geworden maar ik mis de reuring en drukte wel aan de overkant van mijn huis op donderdagmiddag. Net als de gezelligheid van het buurthuis waar van alles te doen was. Het is nu allemaal zo anders. Bij de rommelmarkt waren allerlei standjes en daar heb ik heel wat pannenkoeken staan bakken, met veel plezier.

Heb je nu nog hobby's? Nou puzzelen en lezen en als het kan erop uit, ik kan gelukkig nog auto rijden. Corona heeft veel roet in het eten gegooid. Ze is er erg ziek van geweest en nog steeds niet helemaal de oude, maar we houden de moed erin!

Goed zo, dan bedank ik jou voor dit gesprek en de ontvangst in je huis, hoop je nog vaak op de avonden te ontmoeten en het ga je goed.

Marry Molenaar

Verslag van de grote excursie naar Amersfoort op zaterdag 24 september 2022

Regen .....

We moesten al vroeg op pad, want er was op die zaterdag een druk programma. En de ruim 40 deelnemers waren gelukkig ook op tijd. Naar goed gebruik was de eerste stop een koffiestop, en wel in Houten bij het restaurant 'De Engel'. Met zo'n naam zou de dag toch anders kunnen verlopen. Maar

het hielp niet.

Over de koffie en het lekkere gebak geen kwaad woord.

Regen .....

Jan Mandemakers, onze oud-dorpsgenoot van het Oosteind, stond ons in Amersfoort al op te wachten. Hij bracht ons naar het startpunt voor de wandeling en de boottocht.

Tijdens zo'n stadswandeling kom je veel te weten over de stad Amersfoort. Neem nou de naam. Een *voorde* is een doorwaadbare plaats in een rivier. Met weinig fantasie wordt *voorde* 'foort' en die rivier is de Eem, vroeger wel Amer genoemd. Heel wat steden hebben hun naam te danken aan een rivier. Oefen maar even: Amsterdam, Werkendam, ... We moesten goed onthouden dat Piet Mondriaan, die schilder van die gekleurde vierkantjes, geboren is in Amersfoort. Een grappige, hendaagse kunstenaar heeft voor Mondriaans geboortehuis aan de kade een gekleurde fiets gehangen met vierkante wielen. Echt kunst!

Regen .....

Onze gids liet met trots de synagoge zien en er was nog een dienst ook. Er werd gezongen. Het straatje waarin de synagoge stond was helemaal in stijl ingericht met joodse symbolen in de stoepjes voor de ingang van de huizen.

En Amersfoort was beroemd vanwege zijn bier, textiel en zijn sigaren. Overal was er wel iets te zien dat aan die activiteiten herinnerde. Gelukkig mag je veel vergeten van zo'n wandeling, maar het merk sigaren heb ik toevallig onthouden. Wat vindt u van de naam Soplá? Niet zomaar een sigaartje als Willem II of Agio. Soplá betekent: Steeds Onder Prima Leiding Aangemaakt. De inwoners van Amersfoort maakten daarvan: Stinkt Ontzettend Pak Liever Andere. U begrijpt dat het merk niet meer bestaat.

Regen .....

Regen .....

Maar wereldberoemd in Nederland is Amersfoort door zijn muurhuizen. Vroeger werd de stad omringd door een muur. Maar de stad barstte uit zijn voegen, de muur werd afgebroken en een nieuwe muur werd verderop gebouwd. Met de stenen van die oude muur werden huizen op die plaats gebouwd in allerlei soorten en maten. Maar wel allemaal sjiek. Je woonde er op stand. Brutalen namen zelf meer grond dan waarop de muur gestaan had. Eén gebouw verdient een bijzondere aandacht: de Dieventoren. Ja, u hebt gelijk, een gevangenis. Die toren stond in de eerste muur en is niet afgebroken; waarschijnlijk zaten er te veel dieven in. Waar moest je die anders laten? Daar wisten ze ook wel raad mee. In de Koppelpoort, nog zo'n mooi bouwwerk, staan twee grote tredraden. Onder de poort was een sluis die afgesloten kon worden met een loodzware schuif. Gevangenen moesten in die raderen lopen om de schuif te hijsen of te laten zakken. Echte raddraaiers die criminelen uit de Dieventoren.

Regen .....

Bij de toegang tot de stad werd eerst de lengte van je mes gemeten. Want was het te lang en dus gevaarlijk, dan ging je over de schreef.

Ook werden we terloops gewezen op de heksenbrug. Ik zag toch enkele mensen een stapje achteruit doen. Als vermoedelijke heks werd je van deze brug in het water gegooid. Bleef je drijven, dan was het bingo: een heks. En het liep slecht af met de heks en familie. Daarom werden er zware stenen in de rokken genaaid van de vermoedelijke heks. Eenmaal over de brug gegooid, zonk je wel, maar liep het ook slecht met je af zonder zwemdiploma.

Regen .....

In 'De Vier Broers' stond voor ons een lunch klaar. We begonnen met een lekker kopje warme soep. En daarna broodjes met ham en kaas. Er was enige discussie over het aantal broodjes per persoon. Maar dat werd toch netjes opgelost. Koffie, thee en melk was er voldoende.

Op naar de boottocht die de andere helft van de groep in de morgen gedaan had. We ontdekten dat we al veel van Amersfoort wisten. Ik heb tijdens deze vaartocht nog nooit zoveel gekleurde paraplu's gezien.

Even vrije tijd, die gebruikt werd voor iets warmes, van chocomel tot een jenevertje.

Regen .....

Tegen vijven zat iedereen weer in de bus op weg naar het afsluitende diner. In Leerbreek waren we echt 'Onder de Pannen' in

het restaurant van die naam. Het kon niet chiquer met een driegangendiner.

Het was een bijzondere excursie zonder een onvertogen woord. Dat had zomaar anders gekund.

*Tijdens de excursie ontdekte een dame dat ze toch echt de verkeerde jas aan had. Hij was wel waterafstotend en ook **waterdoorlatend**. Dat betekende na de ochtendwandeling nat tot op de huid. De Zee-man in Amersfoort heeft droge jassen, droge truitjes en wat al niet meer. Geen probleem, weer genoeg kleren voor de winter.*

Rien Visser

Baankproot

Zo mèr wè dingen die me te binne schiete van we'k meegemoakt heb op de boerenleenbaank.

Een klèn aonnémerke kwaam schoai melden vur de verzekering. Mee zunné'n haomer hat'tie tegen un rûit getikt en daor kon het glas niet tegen. Dus hij moes een nieuw rûit betaolen. De juffrouw oan de balie vulde toen nog de formulieren in, wè ge tegensworrig allemaol zelf moet doen. Mèr affèèn om een lang verhaal kort te maoken. Er moes onder aandere worden ingevuld wie aanspraokelijk was. Nou zeetie dè's nie zo moeilijk: dièn haomer natuurlijk! Het juffrouwke aon de balie hee toen toch effe werk gehaad om hum uit te legge dat'er een persôôn wordt bedoeld en dè zunne naam hier moes worden ingevuld.

Een aander verhaal is al wel 55 jaor geleë. In de Haistraot was toen nog het ketoor van de Raiffeisenbaank. Toen hitte de baank dus nog gin Rabobaank. Ik weet nog dè veul miense dië naam slecht konden uitspreke. Dun ene ha ut over de Raffeyisenbaank en dun aandere maakte er nog wir wè anders van. Ze wiesen òk niet waor die naam vandaon kwaam. Sommige slimmeriken die wè duits konden dochte dè ut beteëkende rèep oôgsten (Reif eisen) mèr niemaand wies dè Raiffeisen unne duitse burgemièster waor die begaon waor mee ut lot van die èreme boerkes en dè hij toen et coöperatieve systeem heet bedocht, wè laoter ook in oôns laand is overgenomen.

Mèr ik zij wè afgedwaold over wèk wo vertellen, want ik woj het hebben over het ketoor aon de Haaistraot naost de Korte Haaistraot (mèr die hiet pas vanaaf 1990 zò) En es ik zeg, neffe Rien van Pelt dan wete de auwere miensen het òk nog wel. Nou in dië tèd kwaame er op dè ketoor veul boeren om geld te haolen of te brengen of un rekening af te geven om te betaolen. Mèr daor kwamen ook regelmatig gewoône burgers en dè gaaf we les problemen, want er waoren boeren die zó uit de stal mee der strontlèèrzen nog aon, zo de baank binne stapte. De meèsten miense liete der klompen wel buïten staon en die ha'n ook wel unne aandere overall aongetrokke. Mèr sommige konde in de waachtruimte en in ut hokske vur ut loket dur aonwezigheid goed laoten ruiken. Hoewel de burgers toen best wel wè gewend waren, kwaam er toch nogal is commentaor. Ook de ketoorbeheerder (kwaam hier nie vandaon en ok nie van ut plattelaand) had er veul moeite mee en daorom ha'tie al gauw en spuïtbus vur de wc aongeschaft en die onder de baolie gezet, zodet tie ès't nodig was de lucht kon verfrissen.

Gerrit Haverhals

Verlag van de lezing over 'Het legendarisch beleg van 's Hertogenbosch in 1629 en heden' op 10 oktober 2022 door Rob de Vrind

Rond acht uur worden we van harte welkom geheten door onze voorzitter Wim Konings. Het is de allereerste lezing na de zomervakantie. Daarna zet hij de mooie stad Den Bosch even in het zonnetje. Want het is goed toeven in die stad met zijn winkels en terrasjes. De binnenstad waar je mooi kunt wandelen en varen door de Binnendieze. Zo introduceert hij de spreker van deze avond, Rob de Vrind die ons meeneemt in zijn lezing van bijna anderhalf uur door de boeiende geschiedenis van Den Bosch. Van huis uit bioloog en leraar/milieucoördinator op een havo/vwo scholengemeenschap in Den Bosch. Rond 2002 wordt hij ook gegrepen door de Bossche geschiedenis. Met name het beleg van 1629 boeit hem, hoe ingenieus dat allemaal in zijn werk ging. Hoewel hij waarschijnlijk al tig keren in deze jaren hierover lezingen gehouden heeft, geeft hem dit nog steeds voldoening en plezier. Met pretoogjes en gegrinnik vertelt hij vele wetenswaardigheden en anekdotes over deze periode. Aan de hand van oude en hedendaagse landkaarten vertelt hij het boeiende verhaal over het beleg, maar eerst het hoe en waarom.

's-Hertogenbosch, ook wel de Moerasdraak genoemd, krijgt in 1196 stadsrechten en groeit al snel uit tot een grote vestingstad. Gunstig gelegen aan de rivieren de Aa en de Dommel. De Dieze zorgt voor een goede verbinding met de Maas. 's-Hertogenbosch was in 1629 in handen van de Spanjaarden en werd vanaf april dat jaar belegerd door 30.000 man van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden onder leiding van stadhouder Frederik Hendrik van Oranje. Deze vond het maar niets dat de gehate roomse Spanjaarden daar nog steeds de dienst uitmaakten. En omdat de stad in die tijd een belangrijke strategische plaats innam, wilde hij deze graag innemen. Doordat de Spanjaarden de wijde omgeving

van Den Bosch onder water hadden gezet, was het niet mogelijk loopgraven aan te leggen om met de manschappen en kanonnen de stad te bereiken. Frederik Hendrik laat in drie weken tijd door 2800 manschappen 45 km dijk aanleggen. Er worden in de rivieren drie dammen gelegd en met behulp van rosmolens en drie windmolens wordt het gebied drooggemalen. In ruim vier maanden tijd zal Den Bosch door Frederik Hendrik ontzet worden. En dat geeft hem in die tijd veel roem en aanzien. 'Mooi Heintje' wordt hij in de volksmond genoemd. Of dat alleen op zijn schoon uiterlijk slaat, weet ik niet. Maar hij laat op een mooie manier zien dat regeren vooruitzien en strategie bepalen is. Dat zie je wel aan het uitgelezen plan waarvan de sporen bijna 400 jaar later nog te zien zijn. Tijdens het beleg was het geen pretje om in de stad te leven, de kogels vlogen je letterlijk om de

oren. De veiligste plaats om ongeschonden de nacht door te brengen, blijkt de markt te zijn. Om toch wat nachtrust te genieten, maken hier vele inwoners gebruik van. De commandant van de Spanjaarden, Hendrik van den Bergh, probeert met een leger van 23.000 man hier nog verandering in te brengen, maar dat mislukte. Om vernielingen en plunderingen te voorkomen gaf de stad zich snel over. De protestanten werden de baas en alle katholieke geestelijken en machthebbers ontvluchtten de stad. Toch zou Den Bosch overwegend katholiek blijven; de meeste protestanten kwamen van buiten de stad. Tegenover de katholieken werd niet fel opgetreden zodat men toch het eigen geloof kon blijven belijden. Maar het zou toch nog tot de 19e eeuw duren voordat er voor iedereen vrijheid van godsdienst was.

In het begin werd het genoemd dat Rob er door middel van kaarten al gauw achter kwam hoe de verdedigingslijnes en waterwegen zoal gelopen hebben. Door digitalisatie en animatie van kaarten door enkele leerlingen van Rob kon precies worden vastgelegd waar alles uit die tijd zich nog bevindt en waar sporen in het landschap te vinden zijn. Heel veel informatie is ook te halen van de landkaart 'Expugnatio Sylvae-Ducis Ao 1629'. Deze kaart is bijna fotografisch gedetailleerd. Met de hedendaagse technieken kan men deze kaart zo scherp vergroten dat alle details, waarvan men het bestaan niet meer wist, duidelijk waarneembaar zijn. Ook door luchtfoto's en satellietbeelden is duidelijk te zien waar de gehele linie uit 1629 gelopen heeft en waar allerlei forten en verdedigingswerken geweest zijn.

De gemeenten 's-Hertogenbosch, Heusden, Sint Michielsgestel, Vught en Stichting De Groene Vesting willen er samen voor zorgen dat de Linie van het Beleg van 1629 wordt verbeeld in de ontwikkeling van het landschap.

In dit kader is er een 49 kilometer lange fietsroute gemaakt. Deze voert door het landschap en laat de wandelaar en fietser ervaren hoe het er in 1629 uitgezien moet hebben. De route is voorzien van duidelijke borden. Ook liggen er allerlei nieuwe plannen om het 400-jarig bestaan hiervan te vieren in 2029. Rob de Vrind heeft hier genoeg ideeën over, en de tijd zal leren of deze ook allemaal uitgevoerd gaan worden. Voor ons is het dan ook de hoogste tijd om huiswaarts te gaan. Het is mooi geweest, aldus de voorzitter. Gelukkig betrof dit niet de lange duur van de avond, maar dat het een mooie lezing was. Ik heb gepoogd hiervan een kort verslag te maken. Wenst u meer details, dan nodig ik u van harte uit om deze avonden 'live' mee te beleven. Er was nog gelegenheid tot het stellen van vragen. Buiten de opmerking dat door droogte ook contouren uit het verleden zichtbaar kunnen worden, werd hier verder geen gebruik van gemaakt.

Wim Konings dankte de spreker hartelijk en wenste iedereen wel thuis. Voordat we daadwerkelijk gingen, hoorden we dat de tentoonstelling over de Sint-Elisabethsvloed nog steeds in 'Ons Heem' te zien is op de gebruikelijke donderdagen en zaterdag. Het was weer een mooie avond. De thuisblijvers hebben toch weer wat gemist.

Dieter Verbeek

Nieuwe aanwinsten

Van Johan Rosenbrand hebben we een geplastificeerde tekening ontvangen van de opmeting van 'Het schip van Capelle'. Het betreft een gewaarmerkte kopie van de originele tekening.

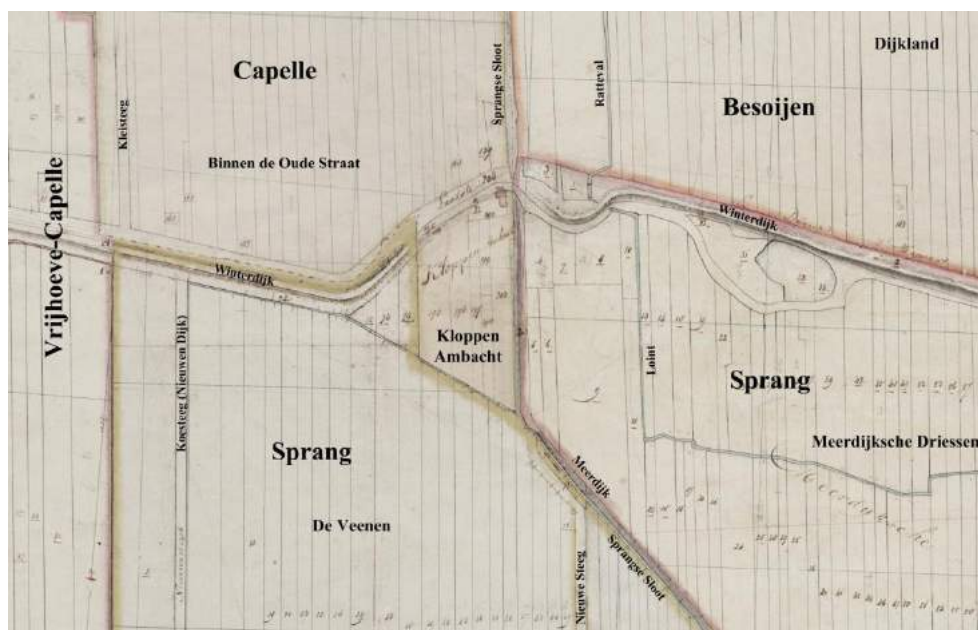
Een uitvoeringsontwerptekening, bestaande uit drie bladen van het project Westelijke Langstraat zoals het is uitgevoerd door de uitvoeringscombinatie Martens en Van Oord – G. van der Ven. Op deze bladen is het watersysteem (1e fase) aangegeven. De voltooiing daarvan werd op 9 juli 2022 gevierd.

Van de heemkundekring Op 't Goede Spoor te Waspik ontvingen we een envelop met daarin geboortekaartjes, rouwkaarten en bidprentjes van mensen die een connectie hebben met Sprang-Capelle.

Van Lucie de Loose kregen we twee zeer oude, op kartonnen passe-partouts geplakte foto's toegezonden. Op de foto's staat de zangvereniging Hallelujah uit Vrijhoeve-Capelle.

In de envelop zaten tevens twee beschreven ansichtkaarten van bekende Sprang-Capelse plekken.

Gerrit Haverhals heeft een bundeltje stukken afgegeven met een kwitantieboekje van onze vereniging

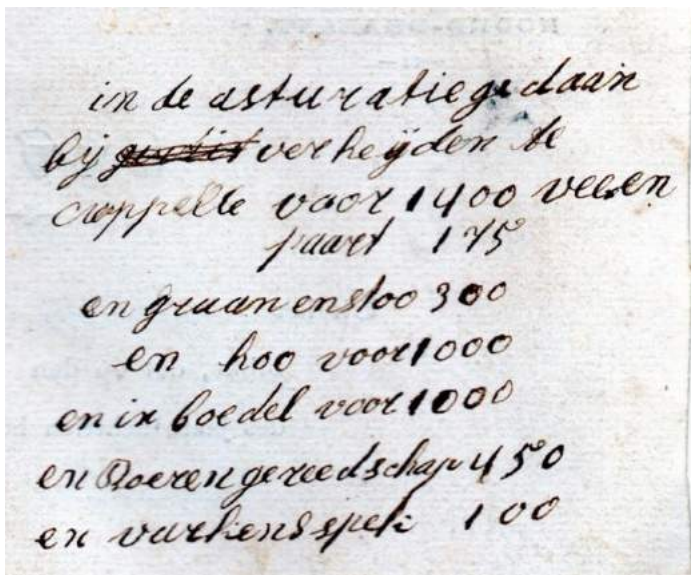
en een kopie van een foto met het gezelschap bakkersvereniging van Sprang-Capelle. Dit ter gelegenheid van de jaarlijkse excursie, gecombineerd met een uitstapje naar de 'Bedrieger-tjes' in Arnhem, zomer 1946. Met bijbehorende namenlijst.

Verder een omslagje 'Fietsroute Kunst onderweg Waalwijk' met een beschrijving van een route met schilderachtige plekje. Daar kun je dan zelf een impressie van maken aan de hand van bijbehorende voorbeelden van Ad van Bokhoven.

In juni heb ik vermeld dat we van een verenigingslid de serie kadasterkaarten (minuutplans) uit 1832 in kleur hebben gekregen. Aangezien deze kaarten niet overlappend zijn en de grens vaak midden door een straat loopt, heb je van die straten geen totaalbeeld. Nu maak ik ook al jaren gebruik van deze kaarten en heb in de loop van de tijd overlappende kaarten gemaakt, ook van de grensgebieden met buurgemeenten. Dat project heb ik afgerond in 2020 en bestaat uit twaalf kaarten. Deze kaarten heb ik het verenigingslid in kwestie geschonken en in ruil daarvoor heeft hij op zijn beurt van deze kaarten schitterende kleurkopieën laten maken en die aan de vereniging ter beschikking gesteld.

We hebben nu van de kernen overzichten van de bebouwing zoals die in 1832 aanwezig was.

Als voorbeeld geef ik hier het gebied 'Kloppen Ambacht', of zoals wij het kennen: Van Heumen.

in de asturatie gedaan
bij ~~ge~~ verheijden de
coppelle voor 1400 vegen
jaar 175
en graan en stoo 300
en hoo voor 1000
en ix boedel voor 1000
en Roeren gereedschap 450
en vorkenspek 100

Arjan Verhagen heeft de vereniging gevraagd of er interesse was voor een aantal documenten die in de familie zijn doorgegeven. Die interesse was er en de stukken zijn inmiddels gearchiveerd. Het gaat om stukken van de families Van Beek die eigenaren waren van Raadhuisstraat 79, oud nr. B 20, en daar ook woonden.

Het betreft documenten van mej. Johanna van Beek, van haar ouders Adriaan van Beek en Maria van Campen en haar grootouders Pieter van Beek en Johanna Quirijns. Het zijn koopakten, een bouwvergunning, extracten van akten, etc.

Leuk detail: op de achterkant van een akte uit 1877 van Adriaan en Maria staat een lijstje van verzekerde have en goed.

In mei 1985 is monument 'Kapelsche Veer' onthuld door burgemeester Buijnink. Van die ge-

beurtenis is een serie van 14 foto's gemaakt, die door mevrouw B. van Burik-Vos aan de vereniging zijn geschonken. Het monument is destijds geplaatst op de grond van Sip Vos. Op de foto's staan o.a. Joh. Vos met echtgenote en Sip Vos.

Sjaak Sterrenburg heeft een stapel gemeentebladen van Sprang-Capelle afgegeven. De vereniging heeft al een complete set. We kijken of we met nog aanwezige dubbele bladen een complete set kunnen maken.

De gevers bedanken we weer van harte.

Jan Korpershoek

Fotoalbum van de familie Ophorst

Zoals aangekondigd kom ik terug op de schenking van het fotoboek Ophorst.

Op woensdag 3 augustus zijn Ad en Corrie Putmans-Ophorst vanuit Schijndel op de fiets naar 'Ons Heem' gekomen. Daar hebben ze mij verder bijgepraat over wie er allemaal op de foto's staan en van wie zij ook geen idee hebben wie wie is.

Aan de hand van acht gezinsoverzichten die ik voor ze gemaakt heb, kon nog een aantal personen worden aangewezen.

De vraag waarom leden van de familie Ophorst en leden van de familie Timmermans in het fotoboek voorkomen is opgelost.

Cornelis Ophorst (1842), de man die prominent als eerste in het fotoboek voorkomt, is getrouwd met Johanna (Janske) Verschuren. Johanna had een zus, Dora Verschuren. Zij is met ene Jan Timmermans getrouwd. De kinderen uit deze twee gezinnen zijn dus neven en nichten van elkaar en staan daarom in het fotoboek.

Kinderen in het gezin Ophorst-Verschuren:

Catharina Elisabeth (1872-1872), Catharina Elisabeth (1873-), Bastiaan (1874-), Arie (1876-), Marinus (1878-) en Cornelis (Cil) (1887-).

Kinderen in het gezin Timmermans-Verschuren:

Hendrik (1883-), Bastiaan (1884-), Marinus (1885-), Elisabeth (1887-), Jan (1890-), Jacobus (1892-) en Maria (1894-).

De opa van Corrie is Marinus Ophorst (1878-); die trouwde met Cornelia van der Schans. Zij hadden een dochter Alida Jacoba die ongetrouwd is gebleven en thuis bleef wonen. Zij was de bezitster van het fotoalbum. De vader van Corrie is Cornelis (Cil), de broer van Alida. Het gezin Ophorst-van der Schans had vier kinderen en woonde Kerkstraat 61. De gezinsfoto is hierbij gevoegd.

Vlnr:
Johanna,
Cornelia van der Schans,
Alida,
Cornelis (Cil),
Janske Ophorst-Verschuren,
Jacoba,
Marinus Ophorst.

Ik kom graag in contact met mensen die met eigen foto's

van hun opa/oma de foto's in het boek willen vergelijken. Bel me dan voor een afspraak (06-18723111).

Jan Korpershoek

Zoekplaatje

Het zoekplaatje van de vorige keer, de onbekende boerderij die in Vrijhoeve heeft gestaan, leverde maar één reactie op. Als bewoners van het huis werd genoemd de familie Metzke. Helaas is dat een ander huis. Als nieuw zoekplaatje wil ik aan u voorleggen a00043.

Een vrouw op de fiets. In een onbekende straat. Op de achterkant staat: Dina zus Jochem.

Is ze een Van Schuppen? En in welke straat fietst ze?

Uw informatie kunt u op verschillende manieren doorgeven: kom langs op de openingstijden van 'Ons Heem' of doe daar een briefje in de bus. Maar het liefst per mail naar jent.korpershoek@ziggo.nl

Jan Korpershoek

In memoriam

De afgelopen periode ontvingen wij bericht van het overlijden van drie leden:
B. van Beek, Chopinlaan 5, 3705 BH, Zeist,
D.A. Pruijssers, Raadhuisplein 30G, 5161 CG, Sprang-Capelle,
M. van der Bijl-van der Mast, Sint Jansstraat 10, 5171 CJ, Kaatsheuvel.

Waar is dit en waar was dat?

Waar was dat?

Enkele jaren geleden moesten er bij de dorpsquiz windwijzers gezocht worden. Bij vele foto's van windwijzers behoorde het adres gevonden te worden. Dat zal een hele klus geweest zijn. Deze windwijzer doet vermoeden dat je bij een boerderij moet zoeken, of minstens bij een voormalige boerenwoning. Op de schoorsteen van Van der Duinstraat 131 staat een soortgelijke windvaan. Maar de winnaar van deze keer heeft de windwijzers eens goed vergeleken en kwam tot de ontdekking dat het toch Oosteind 3/3A moest zijn. En dat klopt. Jan Quirijns, Van

der Duinstraat 44, is de winnaar. Binnenkort bezorgt Netty Waarts een flesje wijn.

Waar is dit?

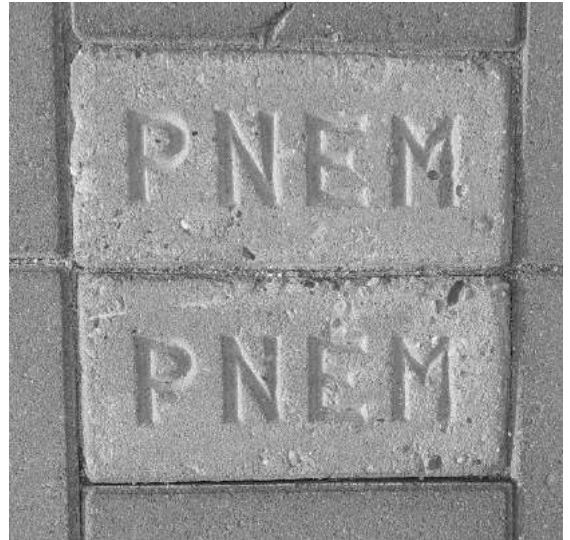
Op mijn tochten door de wijk struikelde ik bijna over deze stenen. Voor de ouderen onder ons is niet de vraag waar die vandaan komen. Ze waren van de oude elektramatschappij. Dat ik ze nog gevonden heb is een wonder. Kan iemand mij vertellen waar ik ze heb ontdekt? Om ze te vinden, moet je wel in Vrijhoeve zijn.

Bel uw oplossing door naar de redactie van Het Kostenluik, p.a. Netty Waarts, tel. 0416-312210 of stuur een e-mailtje naar nwaarts@home.nl, onder vermelding van 'oplossing puzzel 16.4'.

En vergeet niet uw adres te vermelden.

Onder de goede oplossers wordt een fles wijn verloot.

Ad Wagemakers

Vernieuwde website

Wellicht hebt u het al gemerkt: de website van onze heemkundevereniging is helemaal vernieuwd. Wat direct opvalt, is de frisse uitstraling van de site. Het sombere lichtbruin is vervangen door een frisse kleur groen. Die kleur moedigt u aan om eens rustig rond te neuzen op de site.

En wat meteen op moet vallen is de directheid waarmee u op de site komt. Niet meer via Brabants Heem of een andere instelling. Typ 'heemkundevereniging sprang-capelle' in en Google zorgt ervoor dat u direct op de site van onze vereniging bent.

Dat lijkt vanzelfsprekend maar dat is niet zo. Onze vrijwilligers die de site vernieuwd hebben, kostte het veel moeite om dat voor elkaar te krijgen.

Waarom die vernieuwde site? Het programma waarmee de site gebouwd werd kreeg geen ondersteuning meer. Dus min of meer noodgedwongen

is er gewerkt aan de nieuwe site.

Heel aardig op de site is dat u als u een artikel opzoekt tegelijkertijd gerelateerde artikelen te zien krijgt.

Kijk regelmatig op de vernieuwde website van de heemkundevereniging Sprang-Capelle: www.heemkundesprangcapelle.nl

Wie kent ze?

Dat waren heel wat mannen op de foto in het vorige Kosterstuk. Gelukkig hebben vier mensen gereageerd en zodoende zijn er heel wat namen boven tafel gekomen. Vooral dankzij Henk van Beek zijn er heel veel mannen van een naam voorzien. Twee namen ontbreken er nog. Een tweetal is van een vraagteken voorzien.

In de lijst met namen ziet u twee keer Kees Nieuwenhuizen staan. Dat is geen vergissing. Het zijn twee verschillende personen maar wel allebei zonen van een slager.

Mocht u nog de ontbrekende namen of de twijfelgevallen weten, laat het me weten via telefoon: 0416-277386 of e-mail koos@heemkundespurangcapelle.nl. Het liefst per mail, dan heb ik alle gegevens op papier.

Koos Nieuwenhuizen

1.Henk van Beek	16.Bert Kerst	31.Leen Verduijn
2.Piet van de Wetering	17.Rien Sniijders	32.Cor Blom
3.Leen Chabot	18.Jan Verhagen	33.Han van Beek
4.Toon Treffers	19.Arnold van Zelst??	34.Piet de Rooij
5.Goof van der Schans	20.Machiel Crielaard	35.Kees van den Hoven
6.Jan van Oversteeg	21.Henk de Jong	36.Jochem van Schuppen
7.Johan Buijnink	22.Robbie van Dongen??	37.Kees Nieuwenhuizen
8.Ben van Helden	23.Piet Dalmaijer	38.Han van Tiggelen
9.Theo Willemsz	24.Teun de Roon	39.Jan Ramsteijn
10.??	25.Andries Sniijders	40.Arie van Zelst
11.??	26.Gerrit Haitisma	41.Ad Ophorst
12.Henk Zwart	27.Anton Rosenbrand	42.Willem van Beek
13.Kees Nieuwenhuizen	28.Dirk van Baardwijk	43.Jan Kuijsten
14.Han de Jong	29.Han Molegraaf	44.Dick de Rooij
15.Henk Sniijders	30.Kees Verhagen	45.Gerrit Sterrenburg

